

Utlåtande 2013:10 RI (Dnr 325-663/2012)

Tio kraftfulla insatser mot barnfattigdomen i Stockholms stad med sikte på en nollvision

Motion (2012:24) av Karin Rågsjö (V)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2012:24) av Karin Rågsjö (V) ” Tio kraftfulla insatser mot barnfattigdomen i Stockholms stad med sikte på en nollvision” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Karin Rågsjö (V) har i en motion (2012:24) föreslagit att kommunfullmäktige tar fram en kommunal plan mot barnfattigdom.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Svenska kyrkan samt till Rädda Barnen. Svenska kyrkan har avstått från att svara på remissen.

Stadsledningskontoret anser att staden genomför ett flertal olika insatser för att minska och förebygga barnfattigdom.

Arbetsmarknadsnämndens ambition är att rusta människor för jobb så att de etablerar sig på arbetsmarknaden och därmed kan förbättra sin egen och familjens ekonomiska och sociala situation.

Socialnämnden påpekar att stadens riktlinjer för ekonomiskt bistånd bygger på socialtjänstlagen och på Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter. Förvaltningen har ett pågående arbete med revidering av riktlinjerna som beräknas vara klart under våren 2013. I det arbetet ingår att förtydliga barnperspektivet i handläggningen av ekonomiskt bistånd utifrån Socialstyrelsens och länsstyrelsernas skrift "Barnperspektiv vid handläggning av ekonomiskt bistånd".

Utbildningsnämnden bedömer att de befintliga styrdokumenterna säkerställer de delar av remissen som handlar om skolan.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd tar inte ställning till förslaget med hänvisning till att det krävs långtgående utredningsinsatser och analyser för att bedöma förslaget.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd anser att det redan i dag bedrivs insatser för att minska verkan av barnfattigdom.

Södermalms stadsdelsnämnd anser att i nuvarande riktlinjer för försörjningsstöd finns barnperspektivet redan med och vid bedömning av rätt till försörjningsstöd tas särskild hänsyn till barnens behov. Förvaltningen ser därför inte ändringar av riktlinjerna som en väg att minska barnfattigdomen.

Rädda Barnen anser att barnets vardag i förskola ska vara anpassad efter barnets behov, ålder och eventuella funktionshinder.

Mina synpunkter

En av våra mest betydelsefulla uppgifter som politiker handlar om att ge alla barn goda förutsättningar i livet. Arbetet mot barnfattigdom är en viktig del i detta. Staden genomför ett flertal olika insatser för att minska och förebygga barnfattigdom.

Föräldrar vill kunna försörja sig och sina barn, därför är ett av våra viktigaste uppdrag att fler får jobb. Staden genomför i dag ett flertal insatser för att få fler i arbete. Genom Jobbtorg Stockholm ska alla som är beroende av ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet garanteras en snabb individuell bedömning och en aktivitetsplan. Sedan starten år 2008 har cirka 17 000 personer gått vidare från Jobbtorg Stockholm till egen försörjning.

För familjer som lever under knappa resurser är det viktigt att barnet alltid sätts i fokus. Därför görs alltid en barnkonsekvensanalys vid handläggningen av ekonomiskt bistånd för hushåll med barn och ungdomar. Inför år 2013

stärks också stödet till barnfamiljer som lever i ekonomiskt utsatthet i flera avseenden. För att stärka alla barns och föräldrars möjlighet att genomföra och ta del av skolarbete via internet införs rätt till internet via bredband i försörjningsstödet. Inga barnfamiljer ska behöva vänta mer än en vecka på att få sitt första budget- och skuldrådgivningssamtal. Det blir också möjligt för föräldrar att få ledigt från jobbtorget under tre veckor på sommaren för att få tillbringa tid med sina barn.

En bra skolgång är av central betydelse för barn som riskerar att hamna i utanförskap. Stockholms stad har en mycket stark socioekonomisk omfördelning för att ge alla elever, oavsett bakgrund, bra förutsättningar för lärande. År 2013 införs en garanti till läxhjälp i skolan eller på fritids för alla de elever som behöver extra stöd med skolarbetet för att nå upp till kunskapskraven. En utvidgad lässatsning genomförs där elever i de första skolåren under sommarlovet får stöd för ökad läskunnighet. Alla elever som går ut nian utan gymnasiebehörighet ges rätt till sommarskola. Biblioteken i ytterstaden förstärks med särskild inriktning på barn och ungas rätt att läsa och lära.

Avgörande för att motverka ett framtida utanförskap är också att så många gymnasieelever som möjligt fullgör sin utbildning. Staden bedriver uppsökande verksamhet genom det kommunala informationsansvaret för ungdomar 16-19 år som hoppar av skolan. Utbildningsnämnden har dessutom i uppdrag att stimulera elever som hoppar av gymnasiet till att återgå till studier, genom att erbjuda flexibla utbildningar.

Fritidshemmet är ett värdefullt komplement till skolan som tillför ytterligare perspektiv på elevers lärande och sociala utveckling. Idag går hela 96 procent av alla förskole- till tredjeklass elever på fritids.

Det är även viktigt att stadsdelsnämnderna tillsammans med bostadsbolagen arbetar för att förebygga vräkningar och samtliga stadsdelsnämnder ska ha en skriftlig handlingsplan för vräkningsförebyggande insatser. I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2012:24) av Karin Rågsjö (V) om tio kraftfulla insatser mot barnfattigdomen i Stockholms stad med sikte på en nollvision

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. ställa sig bakom förslaget att ta fram en kommunal plan för att minska barnfattigdomen
2. uppdra åt stadsdelsförvaltningarna att undersöka i vilken omfattning barnfamiljer som får försörjningsstöd utnyttjar de möjligheter som finns i stadsdelarna och om utbudet motsvarar behoven
3. Stockholms stad ska utreda samtliga vräkningar de tre senaste åren där barn berörts, och med det som grund ta fram ett åtgärdsprogram för att förhindra vräkningar

Rädda Barnens senaste årsrapport samt tidigare rapporter visar att barnfattigdomen är en realitet för många barn. Framförallt är det barn till ensamstående, barn med utländsk bakgrund och barn i storstädernas förorter som lever i ekonomisk utsatthet (med försörjningsstöd eller låg ekonomisk inkomststandard).

Enligt Barnkonventionen har varje barn rätt till liv och utveckling (artikel 6) och en rimlig levnadsstandard utifrån landets förutsättningar (artikel 27). Barnkonventionen anger också att inget barn ska diskrimineras (artikel 2). Samtidigt är skillnaderna i livsvillkor i olika delar av Stockholms stad stora. I exempelvis Rinkeby lever mer än vartannat barn i fattigdom.

Levnadsvillkoren har stor betydelse för den individuella hälsan och för folkhälsan. Sambandet är också tydligt mellan fattigdom och faktorer som utbildningsresultat, etablering på arbetsmarknaden, mobbning och trygghet i det egna bostadsområdet.

För att möta utmaningarna vill Miljöpartiet bjuda in alla partier till en gemensam diskussion om hur barnfattigdomen i staden kan minskas. Bäst resultat nås om vi samarbetar för att ta fram en handlingsplan med tydliga mål och uppföljningssystem som en bred majoritet kan ställa sig bakom.

Något som kan startas omgående är en undersökning i stadsdelarna om i vilken utsträckning de möjligheter som finns utnyttjas. Barn i ekonomiskt utsatta familjer har en mindre aktiv fritid än andra barn, men det saknas bra kunskap om huruvida det utbud som finns i stadsdelarna (gratis träffpunkter, fritidsgårdar osv) motsvarar de behov som finns. Som Rädda Barnen påpekar i sitt remissvar är det ofta klokt att fråga barn och ungdomar i det lokala området kring en fritidsgård vad de tycker att det ska erbjudas för verksamheter där.

Det är slutligen viktigt att framhålla att statistik från Kronofogden visar att det inte alls är färre barn som vräks från sina hem i Stockholm, såsom sägs i underlaget till ärendet. Antalet barn i Sverige som vräks från sina hem har minskat med 21 procent det senaste året, men i Stockholms stad går utvecklingen i rakt motsatt riktning. Här

var det 38 barn som vräktes under årets nio första månader, jämfört med 24 barn under samma period förra året. Det är en ökning med 58 procent, ett faktum som är starkt oroande. Det behövs en utredning av samtliga vräkningar de tre senaste åren där barn berörts för att se vilka åtgärder som hade behövts för att förhindra vräkningarna. Det underlaget kan användas som grund för ett åtgärdsprogram.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2012:24) av Karin Rågsjö (V) ” Tio kraftfulla insatser mot barnfattigdomen i Stockholms stad med sikte på en nollvision” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 16 januari 2013

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Karin Wanngård och Maria Östberg Svanelind (båda S) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

Att ställa sig bakom förslaget att ta fram en kommunal plan för att minska barnfattigdomen
därutöver anför följande

Det finns forskning som visar på väldokumenterade risker för barn som växer upp i fattigdom. Bland annat påverkas barnen i sin fysiska och psykiska hälsa. Fattigdom påverkar även barnens kognitiva utveckling och skolprestationer. Vi kan inte säkra hela Stockholms tillväxt om vissa tillåts att inte prestera fullt ut efter bästa förmåga.

Det är även dokumenterat att barnens självbild och självförtroende påverkas av ekonomisk ojämlikhet. Många barn som lever i fattigdom uppger att de hamnar i social exkludering som leder till ensamhet. Det är med andra ord akuta åtgärder som krävs för att se till att dessa barn får goda uppväxtvillkor.

Enligt en enkätundersökning som vi har gjort bland biståndsbedömare och socialsekreterare visar att endast 47 % anser att de har möjlighet att ta hänsyn till barnen vid bedömning. Eftersom budgethållning prioriteras högre uppstår det motsättningar mellan barnens behov och budgethållning. Detta måste givetvis ses över om barnens rätt ska kunna garanteras. Med anledning av detta vidhåller vi vikten av en handlingsplan

mot barnfattigdom i Stockholm. En sådan plan har Socialdemokraterna presenterat som innehåller både åtgärder för minskad barnfattigdom såväl som för att minska effekterna av barnfattigdomen:

Åtgärder för minskad barnfattigdom

- Offensiv politik för fler i arbete
- Förskola på obekväm arbetstid
- Kunskapslyft för föräldrar
- Ett barnrättsperspektiv i prövningen av försörjningsstödet
- Inför en fri månad i barnomsorg och skolbarnomsorg

Åtgärder för minska effekterna av barnfattigdom

- Satsa på kollo
- Avgiftsfri skola
- Meningsfulla fritidsaktiviteter med låga eller inga avgifter
- Sluta vräka barn
- Hjälp barn till bostad

Dessa inslag bör utgöra grunden för en handlingsplan för stadens arbete mot barnfattigdom.

Reservation anfördes av Åsa Jernberg och Stefan Nilsson (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Ann-Margarethe Livh och Karin Rågsjö (båda V) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. Motion (2012:24) av Karin Rågsjö (V) ”Om tio kraftfulla insatser mot barnfattigdomen i Stockholms stad med sikte på en nollvision.” bifalls.
2. Därutöver vill jag framföra följande.

Barnfattigdomen i Stockholm ökar för första gången på länge och skillnaderna ökar mellan rikare och fattigare stadsdelar. Skolan har stora svårigheter att klara av sitt kompensatoriska uppdrag, vilket är allvarligt eftersom en bra skolgång är en viktig skyddsfaktor mot sociala problem. Ändå vill inte finansborgarrådet ta fram en kommunal plan mot barnfattigdomen.

Det är känt från forskningen att barn i familjer med svag ekonomi är överrepresenterade inom områden som barnmisshandel, mobbning, barnavårdsutredning, omhändertagande och att i vuxen ålder få ekonomiskt bistånd. Under 2011 fanns ca 11 000 barn i våra biståndshushåll, som någon gång under året behövde ekonomiskt bistånd. Det är 6,6 procent av stadens barn. Tydligen för få för att motivera ett beslut om en kommunal plan mot barnfattigdomen.

Trots allt finns en viss insikt hos finansborgarrådet om att alla barn inte har det lika bra. Vissa beslut har tagits i rätt riktning, men sammantaget är det för lite, för sent och för spretigt. Ett samlat grepp saknas med en helhetssyn på barnen. En fullt finansierad och tidssatt handlingsplan som följs upp regelbundet skulle fylla tomrummet Att systematiskt genomföra de tio kraftfulla insatserna som föreslås i motionen vore ett första steg, om än inte tillräckligt.

Vad som krävs för att nå en nollvision för barnfattigdomen är politisk vilja för ett samlat agerande på både nationell, regional och kommunal nivå. Det handlar om arbete till föräldrar, bra socialförsäkringar, ekonomiskt stöd till ensamstående föräldrar, en skola som inte sorterar utan ger alla den kunskap som behövs, förebyggande arbete i områden med hög ohälsa etc.

ÄRENDET

Karin Rågsjö (V) har i en motion till kommunstyrelsen föreslagit att kommunfullmäktige tar fram en kommunal plan mot barnfattigdom. I motionen tas upp att barnfattigdomen i staden ökar för första gången på länge.

I motionen "Tio kraftfulla insatser mot barnfattigdomen i Stockholms stad med sikte på en nollvision" föreslår Karin Rågsjö att en kommunal plan mot barnfattigdom ska tas fram, där följande tio punkter ingår:

1. Barn ska inte vara hemlösa
2. Alla barn ska få ta del av förskolans pedagogiska verksamhet
3. Alla barn ska få ta del av fritidshemmets omsorg och pedagogiska verksamhet
4. All verksamhet i skolorna oavsett huvudman ska vara avgiftsfri
5. Alla elever ska ha rätt till en god skolgång
6. Dator och mobiltelefon är idag en naturlig del av barns och ungas tillvaro
7. Alla barn och unga ska ha möjlighet till en rik fritid
8. Fler vuxna ska finnas på fritidsgårdarna
9. Stödgrupper ska finnas för alla barn
10. Pröva om stadens riktlinjer för försörjningsstöd kan göras tydligare när det gäller barnperspektivet i handläggningen

Vidare föreslår Karin Rågsjö att planen ska tidssättas och vara fullt finansierad samt följas upp i tertiärrapporter och verksamhetsberättelse.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Svenska kyrkan samt till Rädda Barnen. Svenska kyrkan har avstått från att svara på remissen.

Innehållsförteckning

Sid

Stadsledningskontoret	
Arbetsmarknadsnämnden	
Socialnämnden	
Utbildningsnämnden	
Skarpnäcks stadsdelsnämnd	
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd	

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 juni 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att insatser för att minska barnfattigdomen är en angelägen och viktig fråga. Stadsledningskontoret är av uppfattningen att barn inte ska behöva växa upp i fattiga familjer och att det främsta sättet att lyfta människor ur fattigdom är genom arbete och egen försörjning. Staden genomför ett flertal olika insatser för att minska och förebygga barnfattigdom.

Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för att samordna feriejobben inom Stockholms stad för ungdomar i åldern 15-18 år. I år erbjuds minst 4 300 ungdomar feriejobb inom stadens olika förvaltningar och bolag. Med stöd av Järvalyftet och Söderortsvisionen gör staden en särskild satsning på att erbjuda sommarjobb till ungdomar i ytterstaden. Stadsledningskontoret anser att detta på sikt kommer att minska utanförskapet och öka möjligheterna till egen försörjning som vuxen.

Det kommunala informationsansvaret för ungdomar 16-19 år som hoppar av skolan ligger också på arbetsmarknadsnämnden. För dessa ungdomar bedriver nämnden en uppsökande verksamhet där man tar kontakt med ungdomen och erbjuder aktiviteter på bland annat jobbtorgen. Det finns även specifika arbetsmarknadsprojekt som riktar sig till målgruppen ungdomar. Merit, Filur, Unga in och praktikanställningar för unga är exempel på sådana verksamheter. Resultaten för målgruppen unga är goda då nästan 80 % (2011) av de inskrivna (exklusive Jobbtorg Resurs) skrevs ut ur verksamheten eftersom de upphörde att söka försörjningsstöd. Utbildningsnämnden har dessutom i uppdrag att stimulera elever som hoppar av gymnasiet till att återgå till studier, genom att erbjuda flexibla utbildningar.

Utbildningsnämnden arbetar med att ta fram en utvecklingsplan för fritidshemmen, där det viktiga uppdraget att kombinera lärande och omsorg beskrivs. Fritidshemmet är ett värdefullt komplement till skolan och tillför ytterligare perspektiv på elevers lärande i social utveckling, välbefinnande och omsorg och uppdraget att komplettera utbildningen i skolan ska uppmärksammas.

96 procent av eleverna i klass F-3 har valt att gå på fritidshem. Motsvarande siffra för några olika stadsdelar är Rinkeby-Kista 92 procent, Spånga-Tensta 95 procent, Skärholmen 96 procent, Bromma 98 procent samt Älvsjö 100 procent.

För att lyfta kunskapsresultaten i de skolor som har låg måluppfyllelse är en utgångspunkt att långsiktigt arbeta utifrån den framtagna strategin för Järva och Söderort. Utifrån analyser görs riktade insatser för att stödja skolor som behöver förbättra sina resultat.

Staden följer skollagen (2010:800) där det framkommer att utbildningen ska vara

avgiftsfri men att det får förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna. Vid handläggningen av ekonomiskt bistånd för hushåll med barn och ungdomar görs alltid en barnkonsekvensanalys. Stockholms stad förvaltar också flera stiftelser som det kan sökas ekonomiskt stöd från.

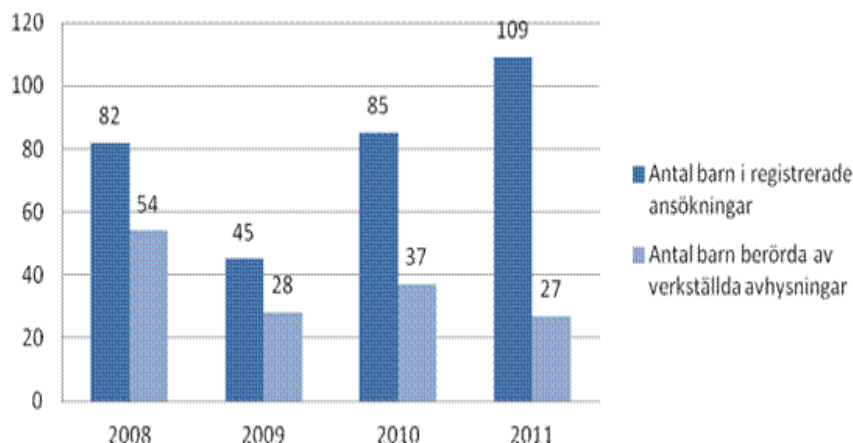
Stadens riktlinjer för ekonomiskt bistånd bygger på socialtjänstlagen och på Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter. Socialnämnden har ett pågående arbete med revidering av riktlinjerna som beräknas vara klart under våren 2013. I det arbetet ingår att förtydliga barnperspektivet i handläggningen av ekonomiskt bistånd utifrån Socialstyrelsens och Länsstyrelsernas skrift "Barnperspektiv vid handläggning av ekonomiskt bistånd". Inom staden finns även en egen handbok "Barnperspektiv och ekonomiskt bistånd" som är framtagen bland annat i samarbete med Barnombudsmannen.

Erfarenheter från stadsdelsnämnderna visar att barns behov av IT oftast redan är tillgodosett i hemmet eller genom skolan. Inom ramen för nuvarande regelverk kan det inte anses ingå i stadsdelsnämndernas uppdrag att generellt bevilja bistånd till dator eller internet. Om det bedöms att det föreligger ett behov av dator eller internet för att uppnå en skälig levnadsnivå bör detta beviljas.

Socialstyrelsen har även en pågående revidering av de allmänna råden och handboken för ekonomiskt bistånd. I denna översyn som beräknas vara klar under 2012 ska frågan om tillgång till dator och internet ingå. Stadsledningskontoret avvaktar om revideringen kommer att påverka bedömningen av ekonomiskt bistånd till internet och dator och därmed kostnaderna för ekonomiskt bistånd.

I december 2010 redovisade socialnämnden i samarbete med stadsdelsnämnderna en rapport om stadens vräkningsförebyggande arbete. I rapporten föreslogs att det vräkningsförebyggande arbetet bör organiseras i en särskild funktion, bostadssamordning/hyresrådgivning vilket har skett i flera stadsdelsnämnder. Antalet barn som är berörda av verkställda avhysningar har minskat i antal men även i förhållande till antalet ansökningar.

Antal barn registrerade i ansökningar om avhysning samt antal verkställda avhysningar där barn är berörda 2008- 2011

Källa: Kronofogdemyndigheten

I staden är det stadsdelsnämndernas ansvar att bedriva stödgruppsverksamheter för barn. Socialnämnden drev under åren 2006 - 2009 projektet Centrum för gruppstöd som utbildade anställda inom stadsdelsförvaltningarna att hålla barngrupper. Intresset för att driva gruppverksamheter i nämnderna var och är stort. Det har dock visat sig svårt för nämnderna att återkommande erbjuda grupper för barn då underlaget inte har varit tillräckligt stort.

För att barn och familjer som har behov av stöd ska uppmärksammas på ett tidigt stadium krävs en förbättrad samverkan mellan de verksamheter som möter barnen i vardagen och socialtjänsten. Stadsledningskontoret vill lyfta fram att socialnämnden tillsammans med utbildningsnämnden reviderat stödmaterialet (dnr 3.2-0147/2012) för samverkan. Materialet ska implementeras i de lokala verksamheterna under hösten.

Stadsledningskontoret föreslår att motion 2012:24 ”om tio kraftfulla insatser mot barnfattigdomen i Stockholms stad med sikte på en nollvision” av Karin Rågsjö (V) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 18 juni 2012 att som svar på remissen överlämna och återropa arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande samt att paragrafen justeras omedelbart.

Reservation anfördes av vice ordföranden Karin Rågsjö (V) samt ledamoten Jan-Olof Gustavsson m.fl. (S), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av ledamoten Sara Pettigrew m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 7 juni 2012 har i huvudsak följande lydelse.

De punkter som identifieras av motionären berör i stor utsträckning verksamhetsområden som ligger utanför arbetsmarknadsnämndens ansvarsområde. De konkreta förslagen som läggs avser i huvudsak verksamhetsområden inom utbildningsnämndens och socialnämndens ansvarsområden.

De insatser som arbetsmarknadsnämnden gör i sitt arbete för att bekämpa barnfattigdomen är i huvudsak riktade till ungdomar eller föräldrar till utsatta barn genom arbetsmarknadsåtgärder.

Ungdomar är en prioriterad grupp för nämndens verksamheter. Det kommunala informationsansvaret för ungdomar 16-19 år som hoppar av skolan ligger på arbetsmarknadsnämnden. För dessa ungdomar bedriver nämnden en uppsökande verksamhet där man tar kontakt med ungdomen och erbjuder aktiviteter på bland annat jobbtorgen. I Kista finns ett särskilt ungdomsjobbtorg som tar emot ungdomar från Järvaområdet. Det finns även specifika arbetsmarknadsprojekt som riktar sig till målgruppen ungdomar. Merit, Filur, Unga in och praktikanställningar för unga är exempel på sådana verksamheter. Resultaten för målgruppen unga är goda då nästan 80 % (2011) av de inskrivna (exklusive Jobbtorg Resurs) skrevs ut ur verksamheten eftersom de upphörde att söka försörjningsstöd.

Arbetsmarknadsnämnden ansvarar även för att samordna feriejobben inom Stockholms stad för ungdomar i åldern 15-18 år (personer under 18 år prioriteras). I år erbjuds minst 4 300 ungdomar feriejobb inom stadens olika förvaltningar och bolag. Med stöd av Järvalyftet och Söderortsvisionen gör staden en särskild satsning på att erbjuda sommarjobb till ungdomar i ytterstaden.

Målgruppen för Jobbtorgens verksamhet är försörjningsstödstagare där arbetslöshet är den huvudsakliga orsaken till att de söker försörjningsstöd. I denna målgrupp är det många som har barn. Jobbtorgen försöker i sin verksamhet att ha ett barnperspektiv i sina insatser riktade till ensamstående föräldrar. I budget 2012 beslutades att det ska vara möjligt för föräldrar att ta ledigt från sina aktiviteter på Jobbtorg Stockholm under två veckor sommartid för att tillbringa tid med sina barn.

Arbetsmarknadsnämndens ambition är att rusta människor för jobb så att de etablerar sig på arbetsmarknaden och därmed kan förbättra sin egen och familjens ekonomiska och sociala situation.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 12 juni 2012 att som svar på remissen överlämna och återopå socialförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av vice ordförande Roger Mogert m.fl. (S), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av ledamoten Stefan Nilsson m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av tjänstgörande ersättaren Jackie Nylander (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Anna König Jerlmyr m.fl. (M), ledamoten Ann-Katrin Åslund (FP) och ledamoten Ewa Samuelsson (KD), *bilaga 1*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 4 maj 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Ekonomiskt bistånd

Stadens riktlinjer för ekonomiskt bistånd bygger på socialtjänstlagen och på Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter. Förvaltningen har ett pågående arbete med revidering av riktlinjerna som beräknas vara klart under våren 2013. I det arbetet ingår att förtydliga barnperspektivet i handläggningen av ekonomiskt bistånd utifrån Socialstyrelsens och Länsstyrelsernas skrift "Barnperspektiv vid handläggning av ekonomiskt bistånd". Inom staden finns även en egen handbok "Barnperspektiv och ekonomiskt bistånd" som är framtagen bland annat i samarbete med Barnombudsmannen.

Förvaltningen har i budget 2012 fått i uppdrag av kommunfullmäktige att utreda hur barns tillgång till IT tillgodoses i familjer som uppbär ekonomiskt bistånd i staden. Socialnämnden beslutade enligt förvaltningens redogörelse den 17 april (Dnr 3.2-0144/2012).

Erfarenheterna från förvaltningarna visar att barns behov av IT oftast redan är tillgodosett i hemmet eller genom skolan. Inom ramen för nuvarande regelverk kan det inte anses ingå i socialnämndernas uppdrag att generellt bevilja bistånd till dator eller internet. Det ska däremot alltid göras en individuell bedömning av familjens behov av bistånd. Om det bedöms att det föreligger ett behov av dator eller internet för att uppnå en skälig levnadsnivå bör detta beviljas.

Socialstyrelsen gjorde en skrivelse 2007¹ om att den behovspost som idag innehåller kostnader för dagstidning, telefon och tv-avgift bör byta namn till Information och

---

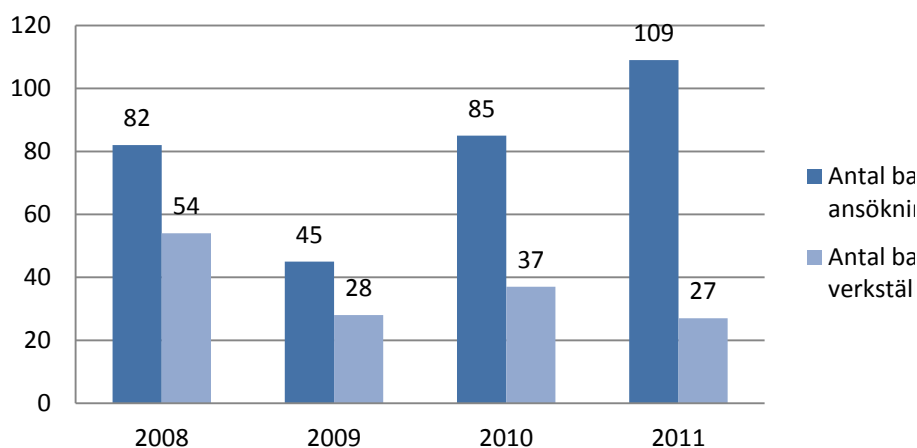
¹ Socialstyrelsen, Artikelnummer 2007-103-2 "Översyn av riksnormen"

kommunikation och att innehållet i posten bör ses över. Vilka poster som ingår i normen beslutas av regeringen. Socialstyrelsen har även en pågående revidering av de allmänna råden och handboken för ekonomiskt bistånd. I denna översyn som beräknas vara klar under 2012 ska frågan om tillgång till dator och internet ingå. Förvaltningen avvaktar om revideringen kommer att påverka bedömningen av ekonomiskt bistånd till internet och dator.

Hemlöshet

I december 2010 redovisade förvaltningen i samarbete med stadsdelsförvaltningarna en rapport om stadens vräkningsförebyggande arbete. I rapporten föreslogs att det vräkningsförebyggande arbetet bör organiseras i en särskild funktion, bostadssamordning/hyresrådgivning. Detta har skett i flera stadsdelsnämnder. Stadsdelsnämnderna samarbetar, i arbetet för att förhindra avhysning, med hyresvärdar och kronofogden. Antalet barn som är berörda av verkställda avhysningar har minskat i antal men även i förhållande till antalet ansökningar.

Antal barn registrerade i ansökningar om avhysning samt antal verkställda avhysningar där barn är berörda 2008- 2011

Källa: Kronofogdemyndigheten

Förbättrad samverkan

För att barn och familjer som har behov av stöd ska uppmärksammas på ett tidigt stadium krävs en förbättrad samverkan mellan de verksamheter som möter barnen i vardagen och socialtjänsten. Förvaltningen har tillsammans med utbildningsförvaltningen reviderat stödmaterialet (dnr 3.2-0147/2012) för samverkan som beslutades av socialnämnden och utbildningsnämnden i april. Stödmaterialet ska under hösten implementeras i de lokala verksamheterna.

Stödgrupper för barn och ungdomar

I stadsdelsförvaltningarnas uppdrag ingår att erbjuda insatser till barn och ungdomar både på en förebyggande nivå och som insats efter utredning och biståndsbeslut. För-

valtningen redovisar i rapporten "Serviceinsatser till barn och deras föräldrar" (dnr 3.2-0093/2012) det samlade utbudet av förebyggande insatser. Stödgrupper till barn ingår som en del av dessa insatser men även föräldrastödsinsatser som KOMET, ABC-grupper och annat förebyggande arbete ingår.

Över tid har flertalet stadsdelsförvaltningar haft pågående stödgruppsverksamheter för olika grupper av barn. De olika grupperna är barn som bevittnat våld, barn som lever med föräldrar som missbrukar, barn som lever med föräldrar som har en psykisk funktionsnedsättning och barn som har föräldrar som är skilda och har stora konflikter. Dessutom finns Kometgrupper, Förstärkt Komet eller motsvarande verksamhet. Dessa riktar sig till föräldrar som upplever svårigheter i sitt föräldraskap. Även ungdomsmot-
tagningarna erbjuder gruppverksamheter.

Förvaltningen drev under åren 2006 - 2009 projektet Centrum för gruppstöd som utbildade anställda inom stadsdelsförvaltningarna att hålla barngrupper. Intresset för att driva gruppverksamheter vid förvaltningarna var och är stort. Det har dock visat sig svårt för stadsdelsförvaltningarna att återkommande erbjuda grupper för barn då underlaget inte har varit tillräckligt stort. Det krävs ett kontinuerligt arbete med rekrytering av barn till de olika grupperna.

I staden är det stadsdelsförvaltningarnas ansvar att bedriva stödgruppsverksamheter för barn. Grupperna måste finnas där barnen och föräldrarna bor och ha en lokal förankring. Förvaltningen avser att arbeta vidare med frågan om hur samordning av stödgruppsverksamheter kan organiseras för att barn i hela Stockholms stad ska kunna erbjudas plats i stödgrupp utifrån behov.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 juni 2012 att som svar på remissen överlämna och återropa utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Jan Valeskog m fl. (S), Per Olsson m fl. (MP) och Edith Ringmar (V), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 28 maj 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsnämnden besvarade i oktober 2011 skrivelsen "En kommunal plan för att minska barnfattigdom i Stockholms stad" från Karin Rågsjö (V). Kommunstyrelsen fattade beslut i ärendet i februari 2012. Förvaltningens synpunkter från svaret i oktober 2011 kvarstår och detta ärende kompletterar det tidigare svaret.

Utbildningsförvaltningen anser att insatser för att minska barnfattigdomen är en angelägen och viktig fråga. Från skolans perspektiv handlar det om att alla elever ska

ha lika rättigheter och att alla elever, oavsett ekonomiska förhållanden, ska ha rätt till en likvärdig utbildning. Skolans huvuduppgift är att främja lärande och att fokusera på elevernas kunskapsutveckling och resultat. Det utbildningsförvaltningen främst kan göra är att ge dagens barn och unga en utbildning av hög kvalitet som leder vidare till högre studier och arbete. Eleverna har olika förutsättningar för lärande och skolan har ett viktigt uppdrag i att kompensera för dessa olika förutsättningar. Förvaltningen bedömer att de befintliga styrdokumenterna säkerställer de delar av remissen som handlar om skolan.

Alla barn ska få ta del av fritidshemmets omsorg och pedagogiska verksamhet

Arbete med att ta fram en utvecklingsplan för fritidshemmen pågår, där det viktiga uppdraget att kombinera lärande och omsorg beskrivs. Fritidshemmet är ett värdefullt komplement till skolan och tillför ytterligare perspektiv på elevers lärande i social utveckling, välbefinnande och omsorg och uppdraget att komplettera utbildningen i skolan ska uppmärksammas. Goda exempel för läxläsning och användandet av IT ska spridas.

96 procent av eleverna i klass F-3 har valt att gå på fritidshem. Motsvarande siffra för några olika stadsdelar är Rinkeby-Kista 92 procent, Spånga-Tensta 95 procent, Skärholmen 96 procent, Bromma 98 procent samt Älvsjö 100 procent. Detta innebär att några stadsdelar har förutsättningar att få ännu fler familjer att välja att utnyttja fritidshemsverksamhet.

Alla elever ska ha rätt till en god skolgång

Förvaltningen arbetar på många olika sätt för att ge alla elever möjligheter att lyckas i skolan. För att lyfta kunskapsresultaten i de skolor som har låg måluppfyllelse är en utgångspunkt att långsiktigt arbeta utifrån den framtagna strategin för Järva och Söderort. Utifrån analyser gör förvaltningen också riktade insatser för att stödja skolor som behöver förbättra sina resultat. Förvaltningen bedriver ett utvecklingsarbete för att förbättra förutsättningarna för nyanlända och sent anlända elever. Ett treårigt projekt har i år startats tillsammans med socialförvaltningen i syfte att utarbeta en modell för hur skolorna kan arbeta för att öka elevers skolnärvaro.

Stockholms stad har en organisation för arbete med de ungdomar som inte börjar eller hoppar av gymnasieskolan. Det kommunala uppföljningsansvaret förlagt till arbetsmarknadsförvaltningen har i samverkan med utbildningsförvaltningen i uppdrag att kontakta de ungdomar som inte går i skolan och som inte har ett slutbetyg från gymnasiet. De erbjuder studievägledning, skola eller kontakt med jobbtorg och arbetsförmedlingen. Utbildningsförvaltningen har också uppdraget att stimulera elever som hoppar av gymnasiet till att återgå till studier, genom att erbjuda flexibla utbildningar.

Dator och mobiltelefon är idag en naturlig del av barns och ungas tillvaro

Utbildningsförvaltningen har under ett antal år arbetat aktivt för att ge samtliga elever ökad tillgång till bärbara datorer. Datortätheten på skolorna ökar och investeringar görs kontinuerligt för att ge samtliga elever ökad tillgång till digitala lärmittel. Alla stadens skolor har nu även fullt utbyggda trådlösa nätverk som ger ökad tillgänglighet.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 19 juni 2012 att som svar på remissen överlämna och återropa Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av ledamoten Alexandra Mattsson (V), *bilaga 1*.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 maj 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen tar inte ställning till förslaget med hänvisning till att det krävs långtgående utredningsinsatser och analyser för att bedöma förslaget.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 30 augusti 2012 att som svar på remissen överlämna och återropa Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande samt att paragrafen justeras omedelbart.

Reservation anfördes av tjänstgörande ordföranden Ornina Younan (S), ledamöterna Anna Jonazon (S), Rune Olofsson (S), Jonas Ljungstedt (V), Awad Hersi (MP) och Tomas Beer (MP), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Ole-Jörgen Persson (M) gemensamt för M och FP, *bilaga 1*.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 augusti 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Redan i dag bedrivs insatser för att minska verkan av barnfattigdom.

Nämnden anser att det är viktigt att inga barn är hemlösa och under senare år har inga barnfamiljer vräkts i Spånga-Tensta. Ett aktivt arbete pågår i förvaltningens hemlöshetsprojekt för att såväl förhindra vräkningar som att möjliggöra framtida stabila boendeformer. Detta sker bl.a. genom att hjälpa till att upprätta avbetalningsplaner vid hyresskulder, ge stöd att stå i bostadskö samt navigera i bostadsmarknaden i stort. Ett grundläggande problem är dock att bostadsbrist föreligger i området, framförallt vad gäller större lägenheter.

Vad gäller skolgången för unga som är placerade uppmärksammas dessa särskilt, genom användandet av en särskild uppföljningsmetod enligt RBS (Resultat baserad

styrning) avseende barn t o m åk 9. Inom förvaltningen erbjuds alla ungdomar 15-18 feriearbete under 3 veckor varje sommar, med stöd av medel från Järvalyftet.

Förvaltningen har tagit fram ett förslag till svar på en skrivelse till nämnden den 2012-08-30 avseende behovet om ett höjt normbelopp. Av skrivelsen framgår att dator bör ingå i normbeloppet för försörjningsstöd. Förvaltningen anser att skolbarn måste kunna tillgodogöra sig skolundervisningen på lika villkor som alla andra och läxorna måste kunna göras även när det förutsätter internetuppkoppling och dator. Mot bakgrund av likställighetsprincipen är det dock Kommunfullmäktige som fattar beslut i frågan vad gäller ändringar i de för Stockholm stad övergripande riktlinjerna om försörjningsstöd.

I stadsdelen finns fyra öppna förskolor som geografiskt ligger i Spånga, Bromsten och Tensta. De är öppna för samtliga barn i stadsdelen i förskoleålder. Inom Familjecentralen erbjuds ABC- kurser (alla barn i centrum) med gruppträffar för föräldrar. Dessa gruppträffar väder sig till alla föräldrar med barn i åldern 3-12 år och syftar till att stärka relationen mellan barn och föräldrar.

Fördelningen av det socioekonomiska stödet sker i enlighet med stadens variabler vilket innebär att förskolorna i Tensta har en större ekonomisk tilldelning för att kunna ge ytterligare stöd för de barn som behöver.

Genom de kriterier som nämnden har gällande föreningsbidrag gynnas de föreningar som prioriterar fritidsaktiviteter för pojkar och flickor. Samverkan sker mellan socialtjänst, utbildningsförvaltning och stadsdelen när det gäller kollo för familjer med låg inkomst. Barnen erbjuds fler kolloperioder samt nedsatt avgift. Järvalyftet möjliggör för stadsdelens parklekar att ett rikt utbud av aktiviteter under årets alla skollov. Ett nära samarbete pågår med entreprenörerna när det gäller att möta ungdomars behov av fritidsaktiviteter och särskilda satsningar görs för att uppmärksamma flickors behov. Fritidsgårdarna har både manlig och kvinnlig personal.

Inom socialtjänsten bedrivs olika stödgrupper för barn och ungdomar som är i behov av stöd.

De punkter som rör skolfrågor kommenteras inte då det inte ryms inom ramen för nämndens befogenheter att påverka utformningen av denna verksamhet.

Mot bakgrund av ovan beskrivna insatser menar därför nämnden att någon särskild kommunal, fullt finansierad och tidsatt plan inte behöver tas fram.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 augusti 2012 att som svar på remissen överlämna och åberopa Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande samt att paragrafen justeras omedelbart.

Reservation anfördes av Anders Göransson m.fl. (S), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Erik Malm m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Gunnar Ågren (V), bilaga 1.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 5 juli 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Här följer förvaltningens synpunkter hämtade från tjänsteutlåtanden 27 oktober 2011:

Enligt förvaltningens mening är det nödvändigt att ta signaler om ökad barnfattigdom på största allvar och utreda vad som är orsak till denna ökning.

Inom Södermalms stadsdelsområde har ca 100 barn i 750 hushåll försörjningsstöd. I nuvarande riktlinjer finns barnperspektivet redan med och vid bedömning av rätt till försörjningsstöd tas särskild hänsyn till barnens behov. Förvaltningen ser därför inte ändringar av riktlinjerna som en väg att minska barnfattigdomen (punkt 10). Däremot skulle en höjning av normbeloppet för barn kunna vara det, det vill säga att anpassa det efter dagens behov. Eller att särskilt bidrag utgår till exempelvis dator/ mobiltelefon som är en naturlig del i barns tillvaro i dag (punkt 6).

Alla barn har rätt till förskola (punkt 2). På Södermalm går idag cirka 95 % av alla barn i förskola jämfört med 83 % i hela landet, enligt rapport 371/2012 från Skolverket. Avgiften till förskolan är inkomstrelaterad. I praktiken innebär det att familjer utan inkomst inte betalar någon avgift till förskolan. Några andra kostnader för till exempel utflykter och teaterbesök har förskolan inte rätt att ta ut enligt den nya skollagen, som trädde i kraft den 1 juli 2011 (punkt 2).

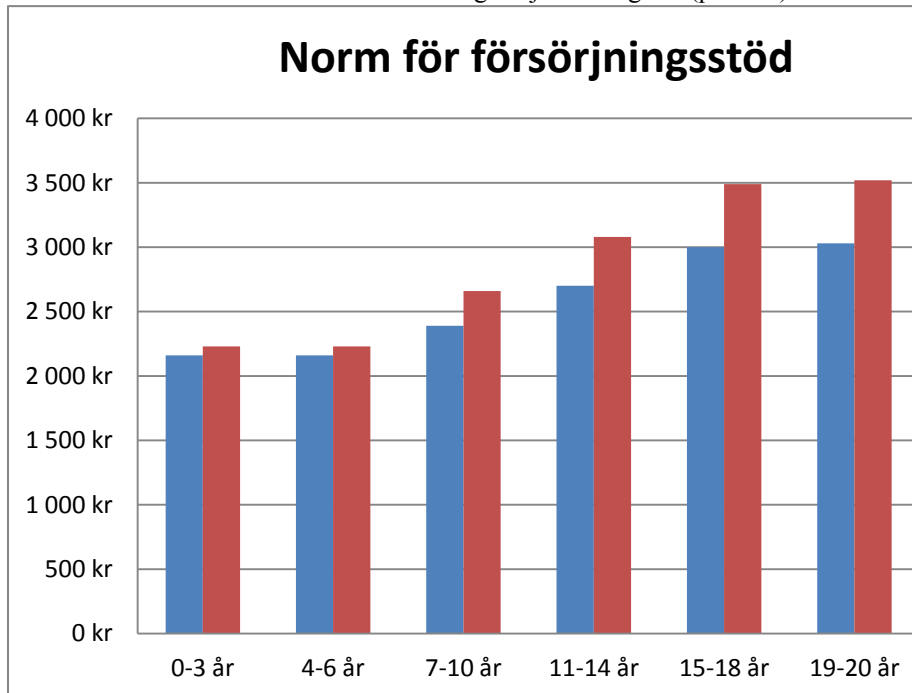
På sommarkoloniverksamhet prioriteras de barn som av olika skäl har större behov att åka bör enligt riktlinjerna från kommunfullmäktige. Avgiften är inkomstreglerad (punkt 7).

I rapporten från Rädda Barnen hänvisas till en SCB-rapport om Barns fritid (2009) där det framgår att barn i ekonomiskt utsatta hushåll har en mindre aktiv fritid än andra barn. Rapporten visar att fritidsgårdar, som erbjuder kostnadsfria aktiviteter är viktiga för barn med utländsk bakgrund och för barn i hushåll med knapp ekonomi. Inom Södermalms stadsdelsområde finns två fritidsgårdar och två träffpunkter för ungdomar, varav en i samarbete med Fryshuset. Att delta i deras verksamhet är kostnadsfritt. Stadsdelsnämndens fritidsverksamheter är redan i dag öppna för barn i ekonomiskt utsatta familjer genom att verksamheterna, som nämns ovan är kostnadsfria (punkt 7).

FN:s barnkonvention, barnperspektivet i nämndens verksamheter och i förskolornas likabehandlingsplaner/planer mot kränkande behandling ska, förutsatt att de efterföljs, också borge för att barnens behov tillgodoses. Trots detta kvarstår faktum att barn i ekonomiskt utsatta familjer har en mindre aktiv fritid än andra barn, enligt SCB-rapporten om Barns fritid (2009). Förvaltningen är tveksam till om generella ekonomiska subventioner ändrar på det förhållandet. För att bedöma behovet av en kommunal handlingsplan bör man känna till närmare vad det är i barnfattigdomen som orsakar att barnen till exempel inte utnyttjar möjligheterna till en aktiv fritid (punkt 7).

I anslutning till de tio kraftfulla insatser som Rågsjö (V) tar upp i sin motion vill förvaltningen lägga till följande.

Antalet hushåll som berörs av försörjningsstöd har minskat totalt sett mellan år 2011 till år 2012 men inte andelen barnfamiljer. Norm för försörjningsstöd har höjts mellan år 2011 och 2012 i Stockholms stad enligt följande diagram (punkt 6):

Rågsjö skriver i sin motion att alla barn och unga ska ha möjlighet till en rik fritid. Enligt förvaltningens mening vore det intressant att närmare undersöka i vilken omfattning barnen i familjer som får försörjningsstöd utnyttjar de möjligheter som finns i stadsdelen och om utbudet motsvarar efterfrågan (punkt 7).

Alla barn med missbrukande föräldrar eller föräldrar med psykisk ohälsa har möjlighet att få stöd i stödgrupper. På Södermalm finns redan den möjligheten men det är inte många barn som har anmält intresse utan insatsen begränsas vanligtvis till individuella samtal med barnen. För att hitta lösningar som passar alla barn och familjer och använda befintliga resurser på bästa sätt vore det önskvärt att alla som arbetar med utsatta barn och ungdomar hade en överblick över utbudet av insatser från kommunen, landstinget och privata initiativ. Som exempel kan nämnas ”Bostället” på Krukmakargatan som är ett stadsövergripande projekt kring ungdomar och hemlöshet och Capio – Maria AB som är en föräldrastödsgrupp som vänder sig till blivande eller nyblivna föräldrar med någon form av missbruksproblematik (punkt 9).

Anledningen till att familjer hamnar i ekonomiskt utsatta situationer varierar och därför är det viktigt att varje familj behandlas individuellt och med respekt utifrån sina speciella förutsättningar och behov med den forskning och kunskap som finns att tillgå inom olika områden.

Slutligen anser förvaltningen, i likhet med Socialförvaltningen i sitt remissvar 28

september 2011, att det i stället för att ta fram en ny plan borde gå att använda stadens integrerade lednings- och styrsystem (ILS) för att följa upp barnfattigdomen och säkerställa att utveckling sker i positiv riktning.

Förvaltningen föreslår att tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen.

Rädda Barnen

Rädda Barnens yttrande har i huvudsak följande lydelse.

Rädda Barnen lyfter fram den fattigdom som finns hos en hel del barn i Sverige men har inte alla lösningar till de problem som lyfts fram. Om kommunen ser möjligheter till att arbeta bort fattigdom bland barn så välkomnar Rädda Barnen en handlingsplan för detta. För Rädda Barnen är det viktigt att synliggöra barnets situation där barnet inte själv kan göra något för att ändra sin situation.

1. Vi har valt att svara ur ett barnperspektiv och utgå från de tio punkterna i motionstexten.
2. Inget barn ska behöva vara hemlös.
3. Barnets vardag i förskola ska vara anpassad efter barnets behov, ålder och eventuella funktionshinder.
4. När det gäller fritidshem är det viktigt med läxhjälp och särskilt till de barn som inte kan få hjälp med läxorna i sin hemmiljö på grund av olika orsaker. Det är även viktigt med personal som bryr sig om och engagerar sig i barnet. Om inte ordinarie personal har möjlighet att hinna med läxhjälp kanske högskolestudenter kan jobba ett par timmar några eftermiddagar i veckan för att ge inspiration till barn att studera.
5. Avgiftsfri skola hjälper många barn/ungdomar att känna sig som de andra barnen/ungdomarna i klassen/skola oavsett ekonomisk bakgrund när det gäller den verksamhet som skolan står för. Skillnaderna gör sig dock ofta synliga på andra sätt när det t.ex. handlar om vilka kläder barnet/ungdomen har på sig eller vad denne gör på sin fritid. Ekonomiska skillnader syns på fler platser än i skolan.
6. Alla barn har rätt till utbildning samt särskilt stöd utifrån barnets behov och förutsättningar.
7. Det är viktigt att även barnets behov lyfts fram vid bedömning av försörjningsstöd till föräldrarna.
8. Varje barn/ungdom behöver ha möjlighet till en bra fritid. En bra fritid innebär att den innehåller något som intresserar barnet/ungdomen på ett eller annat sätt.
9. Det är alltid bra med vuxna i barnets/ungdomens närmiljö för att bl.a. skapa dialog mellan barn och vuxna. Om ungdomarna kommer till fritidsgården så erbjuder fritidsgården en verksamhet som passar/lockar barnet/ungdomen. Det är många gånger klokt att fråga barn/ungdomar i det lokala området kring

fritisgården vad det är som barnet/ungdomarna tycker att fritidsgården ska erbjuda/ha för verksamhet.

10. Stödgrupper är viktiga när barn/ungdomar har föräldrar med viss problematik. Dock är det många gånger viktigt att stödgruppen inte består av gruppmedlemmar från barnets/ungdomens egen närmiljö eftersom barnet/ungdomen kan vara orolig för att berätta om sina känslor/upplevelser om det kan finnas risk att "alla" får redan på barnets/ungdomens känslor.
11. Se svar till punkt 6.

RESERVATIONER M.M.

Arbetsmarknadsnämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Karin Rågsjö (V) samt ledamoten Jan-Olof Gustavsson m.fl. (S), enligt följande.

1. Att arbetsmarknadsnämnden beslutar att bifalla motionen
2. Att i övrigt anföras

Barnfattigdomen i Stockholm ökar för första gången på länge. Enligt Rädda Barnens årsrapport 2012 har andel barn 0-17 år i ekonomiskt utsatta hushåll i Stockholm ökat från 14,4 till 15,3 procent i staden mellan 2008 och 2009, inte bara i enstaka områden utan i 17 av 18 stadsdelar.

Stockholm glider isär. Gapen växer och livsförutsättningarna för barnen ser helt olika ut. Barn i Stockholm ska inte vara segregerade från födseln. Bostadssegregationen handlar om klass och arbetslöshet och måste motverkas med politiska åtgärder på alla nivåer. Staten måste förbättra stödet för ensamstående föräldrar och se till att A-kassan återigen blir en trygg tillgänglig försäkring mot arbetslöshet. Landstinget måste kraftigt utöka sitt förebyggande och uppsökande arbete i områden med hög ohälsa. Ju jämlikare samhälle ju bättre mår barnen. Att växa upp i ett hem med knapp ekonomi och sämre tillgång till sociala och kulturella resurser ger mycket sämre förutsättningar för ett gott vuxenliv. Barnen riskerar en nedsatt psykisk och fysisk hälsa som vuxna. De får sämre möjligheter till en bra utbildning.

Antalet arbetslösa unga mellan 20-24 år i Stockholm som inte tillhör någon A-kassa är nu uppe i 67,5 %. En extrem siffra. För samtliga arbetslösa är det 40,2%, som inte har A-kassa.

Dessutom är det uppenbart att långtidsarbetslösheten ökar och nu är uppe i 30,2 % av de arbetslösa. Arbetslösheten i ytterstaden är fortfarande orimligt hög och sjunker inte.

De är oroande att så många står utanför A-kassan och tvingas söka försörjningsstöd eller hitta andra lösningar t.ex. svartjobb. Regeringen har genom sin arbetsmarknadspolitik skapat en situation som är ohållbar i längden och många arbetslösa känner idag en stor oro över sin ekonomiska situation. Arbetslinjen har blivit fattiglinjen.

Att antalet långtidsarbetslösa ökar är oroväckande och visar på att vi måste ha en annan arbetsmarknadspolitik innan allt för många fastnar i en ohållbar situation. Se till

att få in fler personer i utbildning och ge de arbetslösa bättre förutsättningar att hitta hållbara jobb. Det är en väg att minska barnfattigdomen.

Varje höst finns det ca 4500 ungdomar i registret Walter (utbildningsförvaltningens system där unga mellan 16-19 som inte går i skola registreras) som inte är registrerade att de har skola eller jobb. Just nu ligger 2 747 ungdomar vilande (de har fått brev eller samtal).

1 133 ungdomar har svarat på Gymnasieslussens utskick på något sätt. De får information fortlöpande under året; de ringer, skriver, kommer på jouren, föräldrar hör av sig m.m. Resterande når vi inte. Dessa unga stockholmare går en oviss framtid till mötes. Det finns en del att göra om vi inte ska acceptera att nästa generation fattiga Stockholmare växer upp i den rika staden Stockholm.

Reservation anfördes av ledamoten Sara Pettigrew m.fl. (MP), enligt följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anför följande

Miljöpartiet anser att barnens perspektiv alltid bör vara vägledande för våra politiska beslut. Att barnfattigdomen ökar, och de ökande klyftorna mellan områden i Stockholm är mycket allvarligt, och kräver kraftfulla insatser. Att säkerställa att fler föräldrar har möjlighet att försörja sig och uppnå en skälig levnadsstandard är ett viktigt bidrag från arbetsmarknadsnämndens sida.

Socialnämnden

Reservation anfördes av vice ordförande Roger Mogert m.fl. (S) enligt följande.

1. Socialnämnden bifaller delvis förvaltningens förslag.
2. Därutöver anför nämnden följande.

Rädda Barnens rapport talar sitt tydliga språk – Stockholm är en av de mest segregerade kommunerna i Sverige, ingenstans är skillnaderna så stora mellan barnfamiljerna som här. I Rinkeby växer över hälften av barnen i fattigdom medan i välbärgade Bromma är andelen 6,6 procent.

Detta till trots saknar staden idag en plan för att bekämpa barnfattigdom. Den borgerliga regeringens politik har haft direkta effekter på kommunal nivå. Försämringar i våra gemensamma trygghetssystem, som a-kassa och sjukförsäkring, har slagit hårt mot de föräldrar som redan har det tufft. Allt fler får inte ekonomin att gå ihop och tvingas söka ekonomiskt bistånd från kommunen.

Samtidigt finns det mycket vi kan göra för att minska fattigdomen och segregationen mellan barnfamiljerna. Barnfattigdom måste bekämpas både i relativa och i absoluta termer. Både med långsiktiga och akuta åtgärder – de barn som växer upp i dag kan inte vänta. Vi behöver ett långsiktigt arbete för att successivt minska klyftorna och barnfattigdomen i Stockholm. Men vi behöver också kraftfulla åtgärder för att minska effekterna av barnfattigdomen i dag.

En handlingsplan bör ta sitt avstamp i Rädda Barnens krav på kommunala handlingsplaner mot barnfattigdom, men också från andra källor. Till att börja med vill vi att Stockholm Stad sätter upp ett mål om att halvera arbetslösheten under en fyraårsperiod. Vi vill se fler arbeten med avtalsenliga löner. Vi vill underlätta för föräldrar att kunna arbeta på obekvämt arbetstid genom att erbjuda förskolor med längre öppettider.

Vi vill satsa på föräldrarnas utbildning eftersom vi vet att högre utbildning långsiktigt ger högre inkomster. Vi vill att alla som söker Grundvux eller Komvux ska få plats – begränsningsreglerna ska avskaffas. Möjligheter till en kommunal ekonomisk stimulans till studier ska prövas.

Precis som Rädda Barnen föreslår vi att en barnkonsekvensanalys ska göras vid biståndsbedömning. Det innebär bl.a. att man tar hänsyn till barnens behov vid prövning av socialbidrag. För att fler barn ska kunna delta på fritidsaktiviteter, idrott och kultur måste Stockholm bredda utbudet av fritidsaktiviteter som inte kostar pengar. Vi måste också arbeta systematiskt för att sänka avgifter på barns fritidsverksamheter.

Slutligen kräver vi att arbetet mot hemlöshet bland barn ska prioriteras högre. Inga barn ska vräkas från sina hem. Stockholm Stad måste uppdra åt sina egna bostadsbolag att ta ett större ansvar för att barn inte vräks. Utöver arbetet mot vräkning av barnfamiljer, krävs ett arbete för att se till att fattiga barnfamiljer kommer in på Stockholms bostadsmarknad.

Reservation anfördes av ledamoten Stefan Nilsson m.fl. (MP) enligt följande.

1. Socialnämnden beslutar att uttala sig positiv till en kommunal plan mot barnfattigdom.
2. Därutöver uttalar nämnden följande.

Vi anser att en kommunal plan mot barnfattigdom är av stort värde. Det är viktigt att ta fasta på såväl generella som konkreta åtgärder som minskar barns utsatthet. Vi anser inte att det räcker att se över riktlinjerna i handläggningen ur ett barnperspektiv, förbättra samarbete mellan förskola, skola och socialtjänst. Det är viktigt, men räcker inte.

Barn som är i ett utsatt läge måste till exempel kunna vara med på utflykter, kunna gå och simma, få skolfrukost i skolan. Alla barn ska ha vuxna i sin närhet som de kan lita på och som de kan vända sig till om de inte mår bra eller har bekymmer. De ska själva ha möjlighet att få ta del av insatser från samhällets sida, utan att de ska behöva

ha definierats som klienter till socialtjänsten, även om det självklart är av största vikt att ett barnperspektiv verkligen finns med i allt bistånd. Vi anser också till exempel att möjligheten att ha tillgång till dator ska ingå i normen, liksom att SL-kort för vuxna är viktigt även ur ett barnperspektiv.

Vi vill tillstyrka motionens avsikt och menar att den kommunala planen bör innehålla ett flertal förslag som Miljöpartiet framfört i riksdagsmotion Barn som lever under utsatta livsvillkor, 2011/12:So658 och som även berör den kommunala nivån.

Vi anser också att det är av största vikt att långsiktigt utjämna skillnaderna i hälsa, ekonomiska förutsättningar, sysselsättning i Stockholm. Det i sig skapar förutsättningar för mer jämlika förhållanden. Därför vill vi att Stockholm i likhet med Malmö stad utser en kommission för ett socialt hållbart Stockholm.

Reservation anfördes av tjänstgörande ersättaren Jackie Nylander (V) enligt följande.

1. Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige bifaller motionen
2. Därutöver anför nämnden följande:

Karin Rågsjö har i sin motion angående barnfattigdomen listat tio kraftfulla åtgärder. Vi menar att det är tio nödvändiga insatser för att komma tillrätta med den tilltagande barnfattigdomen i Stockholm stad. Planen måste dessutom vara tidsatt och fullt finansierad samt följas upp i tertiärrapporter och verksamhetsberättelser.

Motionen ska fullt ut bifallas

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Anna König Jerlmyr m.fl. (M), ledamoten Ann-Katrin Åslund (FP) och ledamoten Ewa Samuelsson (KD), enligt följande.

I budget för 2012 gavs socialförvaltningen i uppdrag att se över hur barns tillgång till IT tillgodoses i Stockholms stad för familjer med ekonomiskt bistånd.

Internet och dator ingår idag inte per automatik. Finns särskilda behov efter den individuella bedömningen av familjens behov kan bistånd beviljas. Vi anser att det är bra om skolbarn i Stockholm har tillgång till Internet och dator i hemmet. Det är viktigt att beslut och bedömning är likvärdiga över hela staden.

Socialstyrelsen genomför för närvarande en revidering av både de allmänna råden och handboken för hur ekonomiskt bistånd ska beräknas. I denna översyn som ska vara klar under 2012 ska frågan om tillgång till dator och Internet ingå.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av Jan Valeskog m fl. (S), Per Olsson m fl. (MP) och Edith Ringmar (V) enligt följande.

Att utbildningsnämnden ställer sig bakom motionens krav på att Stockholms stad ska ta fram en handlingsplan mot barnfattigdom
Att därutöver anföras

Flera av de punkter som berörs i motionen gäller barnets utbildningssituation. Insatser för att lyfta exempelvis fritidshemsverksamheten i de områden där flest barn lever i fattigdom är särskilt viktigt. Många elever tillbringar upp till halva skoldagen på fritidshemmet. Skolans förmåga att möta varje elev är därför också avhängigt kvaliteten på fritidshemsverksamheten.

Skolan klarar av allt mindre att kompensera för barns olika socioekonomiska bakgrund. Mycket kan göras i skolan för att förbättra förutsättningarna för detta. Stadens nya socioekonomiska fördelningsnyckel är en sådan åtgärd. Men samtidigt kan inte skolan ensamt lösa de utmaningar som kommer med att alla barn inte får jämlika förutsättningar med sig till skolan eller omges av samma möjlighetsstruktur utanför skolans väggar. Därmed borde utbildningsnämnden ställa sig bakom kravet på en strategi mot barnfattigdom.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av ledamoten Alexandra Mattsson (V) enligt följande.

Att nämnden beslutar att lämna följande som svar på remissen

Vänsterpartiets motion föreslår en kommunal plan mot den ökade barnfattigdomen i Stockholm. Vi instämmer i att en plan behövs och att vi inte kan vänta längre. Stadsdelen har barn som går i förskolor med för många barn per anställd, barn som saknar en fritidsgård i sitt närområde och barn som vräks från sina hem. Under förra året hade vi 21 barn som bodde i sk. tillfälliga boendelösningar vilket vi menar är 21 st för många. Det är stora skillnader när det gäller fattigdom beroende på om du bor i de södra eller norra delarna av stadsdelen, dessa skillnader måste undanröjas.

Skarpnäck tillhör de stadsdelarna med högst barnfattigdom i staden och frågan bör därför vara prioriterad. Förvaltningen skriver att de ej kan ta ställning till förslaget med hänvisning till att det krävs långtgående utredningsinsatser och analyser för att bedöma förslaget. Vi menar att barnfattigdomen är reell och förslagen som beskrivs i motionen går att genomföra om man vill minska barnfattigdomen och ge barn möjlighet att växa upp under goda förhållanden. I motionen beskrivs flera förslag som faller under stadsdelens område och ansvar. Att inga barn ska vräkas från sina hem kräver ett vräkningsförebyggande arbete med fokus på barnens situation. Riktlinjerna för eko-

nomiskt bistånd bör skrivas om så att de även inkluderar dator och mobiltelefoni, det är en naturlig del av barns vardag idag och behövs för skolarbetet. Barnperspektivet bör ges en större tyngd i handläggningen av ekonomiskt bistånd. Fritidsgårdsverksamheten bör utvecklas och prioritera jämställdhetsarbete. Detta är några av förslagen men mer arbete krävs innan vi når till nollvisionen.

Vi instämmer i förslaget om en kommunal plan mot barnfattigdom med tidsplan och täta uppföljningar. Om alla partier instämmer i detta kunde arbetet starta omgående.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av tjänstgörande ordföranden Ornina Younan (S), ledamöterna Anna Jonazon (S), Rune Olofsson (S), Jonas Ljungstedt (V), Awad Hersi (MP) och Tomas Beer (MP) enligt följande.

Förslag till beslut

1. Att uttalar sig positivt till att upprätta en kommunal plan mot barnfattigdom
2. Att därutöver anför

Rädda Barnens rapport talar sitt tydliga språk – Stockholm är en av de mest segregerade kommunerna i Sverige, ingenstans är skillnaderna så stora mellan barnfamiljerna som här.

Detta till trots saknar staden idag en plan för att bekämpa barnfattigdom. Vi är helt överens med motionären att detta behövs. Den borgerliga regeringens politik har haft direkta effekter på kommunal nivå. Försämringar i våra gemensamma trygghetssystem, som a-kassa och sjukförsäkring, har slagit hårt mot de föräldrar som redan har det tufft. Allt fler får inte ekonomin att gå ihop och tvingas söka ekonomiskt bistånd från kommunen.

Samtidigt finns det mycket vi kan göra för att minska fattigdomen och segregationen mellan barnfamiljerna. Barnfattigdom måste bekämpas både i relativa och i absoluta termer. Både med långsiktiga och akuta åtgärder – de barn som växer upp i dag kan inte vänta. Vi behöver ett långsiktigt arbete för att successivt minska klyftorna och barnfattigdomen i Stockholm. Men vi behöver också kraftfulla åtgärder för att minska effekterna av barnfattigdomen i dag

En handlingsplan bör ta sitt avstamp i Rädda Barnens krav på kommunala handlingsplaner mot barnfattigdom, men också från andra källor som visar tydligt och uppnår goda resultat med minskad barnfattigdom. I tjänsteutlåtandet ges flera bra exempel på hur man arbetar med detta i vår stadsdel.”

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Ole-Jörgen Persson (M) gemensamt för M och FP enligt följande.

Av stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande framgår att det i Spånga-Tensta bedrivs en omfattande verksamhet för barn och ungdomar.

För barn som lever i en särskilt utsatt situation finns många strategier, åtgärder och samarbeten mellan myndigheter i stadsdelen.

Detta är en viktig fråga som också alltid uppmärksammas vid planering och budgetbeslut såväl i Spånga-Tensta som i hela Stockholm.

Den enskilt viktigaste frågan för att minska barns utanförskap är föräldrarnas möjlighet till egen försörjning en fråga som har högsta prioritet”.

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Anders Göransson m.fl. (S) enligt följande.

Alla barn ska ha en bra start i livet. Att barnfattigdomen i Stockholm ökar är oacceptabelt och så långa barn inte kan välja sina föräldrar har vi ett gemensamt ansvar för barnen.

Vi instämmer med motionären om att kommunen bör upprätta en plan för hur vi bäst bekämpar den ökande barnfattigdomen i Stockholm. Socialdemokraterna har på nationell nivå tagit upp barnfattigdomen på den politiska agendan och jobbar hårt med frågan. På kommunal nivå har vi redan utformat en handlingsplan mot barnfattigdomen. Den politiska majoriteten i Stockholm får mer än gärna använda sig av denna. Men tills dess föreslår vi några viktiga insatser som bör göras här på Södermalm:

Sommarjobb till alla gymnasieungdomar som vill jobba. Detta för att både ge dem möjligheter nu men också för att bättra på deras chanser i livet efter skolan.

Fler fritidsgårdar och fler platser för spontanidrott. Duger det med bara två fritidsgårdar här på Söder? I Norrköping med ett liknade invånarantal finns enligt uppgift femton stycken. Vi tycker att vi borde kunna ha råd med två till, en i Högalid och en i Sjöstaden.

Barnomsorg på obekväm arbetstid. Det kan inte vara så att ensamstående föräldrar måste tacka nej till jobb därför att de saknar barnomsorg. I Stockholm finns bara ett enda s.k nattis. Vi föreslår att staden öppnar ännu ett i anslutning till SÖS, som är Stockholms största arbetsplats, har utmärkta kommunikationer och där många arbetar kvällar, nätter och helger.

Sist men inte minst föreslår vi ett **moderniserat försörjningsstöd** som tar hänsyn till dagens ekonomiska realiteter. Telefon, dator och SL-kort är helt enkelt nödvändiga för att ge barnen reella möjligheter att utvecklas.

Det är några små, men viktiga steg mot ett bättre Södermalm.

Reservation anfördes av Erik Malm m.fl. (MP) enligt följande.

Stadsdelsnämnden föreslås besluta:

att Stadsdelsnämnden delvis godkänner förvaltningens svar på remissen.

att Södermalms stadsdelsförvaltning får i uppdrag att undersöka i vilken omfattning barnfamiljer som får försörjningsstöd utnyttjar de möjligheter som finns i stadsdelen och om utbudet motsvarar efterfrågan.

att därutöver anföras,

Att analysera orsakerna till barnfattigdom och utforma en kommunal plan är inte någon enkel sak. Och planer ska aldrig göras för sakens skull, de måste ha ett verkligt innehåll.

När det gäller barnfattigdom, ett problem som beskrivits väl anser miljöpartiet dock att det finns goda skäl för en sammanhållen plan med tydlig avsikt på nationell nivå, men även på kommun och landstingsnivå. Se även Miljöpartiets partimotion Motion 2011/12: So658 Barn som lever under utsatta livsvillkor.

Normbeloppet för barn i socialbidragsnormen behöver till exempel höjas. Normen tar inte hänsyn alls till kostnader för att ha tillgång till dator, mjukvara och sådant som för andra barn är en självklarhet och alltmer behövs för att kommunicera. Att vuxna kan förflytta sig, inte bara mellan hemmet och jobb är förstås viktigt även för barnen för att kunna leva ett liv som andra, SL-kortet behöver ingå.

Vi anser till skillnad från förvaltningen att Lednings och styrsystem inte räcker för att skapa ett särskilt fokus på frågorna och driva utvecklingen framåt.

Förvaltningen lyfter tanken om att undersöka i vilken omfattning barn i familjer som får försörjningsstöd utnyttjar de möjligheter som finns i stadsdelen till fritid och om utbudet motsvarar efterfrågan. Det ser vi av största vikt och föreslår därmed som särskilt uppdrag.

Reservation anfördes av Gunnar Ågren (V) enligt följande.

Att nämnden ställer sig bakom motionens krav och för egen del anför följande:

Att beslutet anses omedelbart justerat

Nämnden kan i allt väsentligt ställa sig bakom de krav som framförs i motionen. Södermalm blir en alltmer segregerad och ojämlik stadsdel med stora skillnader i barns uppväxtvillkor. Den snabba ekonomiska förändring som skett på Söder innebär särskilda risker för de grupper som halkar efter och vars behov blir eftersatta. Därför bör en bred kartläggning göras av barns sociala situation och tillgång till kultur och fritid på Söder. En sådan kartläggning kan sedan läggas till grund för åtgärder enligt motionens förslag.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

Bilaga 2

2012:24

2012:24

**Motion av Karin Rågsjö (V) om tio kraftfulla insatser
mot barnfattigdomen i Stockholms stad med sikte på en
nollvision**

Dnr 325-663/2012

Barnfattigdomen i staden ökar för första gången på länge. Nu krävs kraftfulla insatser mot barnfattigdomen. Alla barn har rätt till en skälig levnadsstandard enligt FN:s konvention för barnets rättigheter. Inget barn ska behöva oroa sig över att familjens pengar inte räcker till.

Tar vi utgångspunkt i statistiken för år 1997 eller år 2005 har barnfattigdomen minskat i Stockholm, men i de senaste siffrorna ser vi en ökning. Enligt Rädda Barnens årsrapport 2012 har andel barn 0-17 år i ekonomiskt utsatta hushåll ökat från 14,4 till 15,3 procent i staden mellan 2008 och 2009, inte bara i enstaka områden utan i 17 av 18 stadsdelar. Detta är en långsiktig förändring vet vi inte, däremot vet vi att långsiktigt ökar inkomstskillnaderna. År 1991 varierade barnfattigdomen mellan 52,1 och 9,9 % jämfört med 55,8 och 6,1 % år 2009. I ett 20-årsperspektiv har skillnaderna mätt i andel barnfattigdom ökat med 7,5 procentandelar. För 20 år sedan var barnfattigdomen inte mycket större på Norrmalm än i Vantör. Idag har Vantör mer än tre gånger så många fattiga barn än Norrmalm. För 20 år sedan hade Älvsjö hälften så många fattiga barn som Vantör och nu mindre än en fjärdedel.

Idag liksom för 20 år sedan bor flest fattiga barn i stadsdelar som ingår i Järvalyftet och Söderortsvisionen. Här har barnfattigdomen också ökat mest mellan 2008 och 2009. Av de fem stadsdelarna är det bara Spånga-Tensta som 2009 har en lägre barnfattigdom än 1991.

Tabell 1 Stadsdelar med högst (Källa: Rädda Barnen)

	2009	2008	jämför 2008-2009	1991	jämför 2009 - 1991
Rinkeby	55,8 %	51,9 %	+3,9	52,1 %	+3,7
Skärholmen	29,4 %	25,4 %	+4,0	22,9 %	+6,5
Spånga-Tensta	29,4 %	27,7 %	+1,7	33,5 %	- 4,1
Kista	29,0 %	27,3 %	+1,7	28,6 %	+0,4
Vantör	27,1 %	25,7 %	+1,4	24,7 %	+2,4
Farsta	16,7 %	15,8 %	+0,9	20,4 %	-3,7
Hässelby- Vällingby	16,1 %	14,7 %	+1,4	12,5 %	+3,6
Skarpnäck	15,0 %	14,7 %	+ 0,3	24,2 %	-9,2

Tabell 2 Stadsdelar med lägst barnfattigdom (Källa: Rädda Barnen)

	2009	2008	jämför 2008-2009	1991	jämför 2009 - 1991
Älvsjö	6,1 %	5,7 %	+0,4	11,6 %	-5,5
Bromma	6,6 %	6,2 %	+0,4	9,9 %	-3,3
Katarina-Sofia	6,8 %	6,1 %	+0,7	19,1 %	-12,3
Kungsholmen	6,9 %	6,4 %	+0,5	19,6 %	-12,7
Hägersten	7,4 %	7,8 %	- 0,4	16,2 %	-8,8
Norrmalm	7,8 %	7,7 %	+0,1	21,0 %	-13,2
Maria-Gamla stan	8,5 %	8,2 %	+0,3	19,7 %	-11,2
Östermalm	9,0 %	7,9 %	+1,1	16,8 %	-7,8
Liljeholmen	10,1 %	9,3 %	+0,8	21,4 %	-11,3
Enskede-Årsta	10,4 %	10,3 %	+ 0,1	18,9 %	-8,5

Statistiken visar tydligt att barnfattigdomen i Stockholms stad är en spegel av en tilltagande uppdelning i boende efter föräldrars inkomster. De rikaste barnhushållen drar ifrån medan de fattigaste sacker jämfört med medel- och höginkomsthusen. Rädda Barnens undersökning visar också att skillnaden i ekonomisk utsatthet mellan barn med svensk respektive utländsk bakgrund fortsätter att vara markant och är mycket tydlig för barn där båda föräldrarna är födda i utlandet och där barnen och familjerna har kommit till Sverige under senare år. Barn till ensamstående föräldrar löper tre gånger så stor risk för ekonomisk utsatthet jämfört med barn som bor med båda sina föräldrar. Allra störst risk för ekonomisk utsatthet har barn som bor med ensamstående utlandsfödd förälder. Yngre barn är också mer utsatta än äldre barn.

Bostadssegregationen handlar om klass och arbetslöshet och måste motverkas med politiska åtgärder på alla nivåer. Staten måste förbättra stödet för en-

samstående föräldrar och se till att a-kassan återigen blir en trygg tillgänglig försäkring mot arbetslöshet. Landstinget måste kraftigt utöka sitt förebyggande och uppsökande arbete i områden med hög ohälsa. Staden måste göra allt vad den kan för att förbättra situationen både kort- och långsiktigt för alla barn som idag lever i barnfattigdom. I grunden handlar det om att ha en politik för jämlikhet. Ju jämlikare samhälle ju bättre mår barnen. Barn jämför sig med varandra, i skolan och på fritiden. Att växa upp i ett hem med knapp ekonomi och sämre tillgång till sociala och kulturella resurser ger mycket sämre förutsättningar för ett gott vuxenliv. Barnen riskerar en nedsatt psykisk och fysisk hälsa som vuxna. De får sämre möjligheter till en bra utbildning.

Att Stockholms stad inte tar barnfattigdomen på allvar är tydligt. Vi ser inga nya insatser. Staden har inte ens haft en giltig plan för arbete enligt FN:s konvention om barnets rättigheter de senaste åren. Stadens åtgärder måste handla om att från stadsbyggnad, kultur- och idrottspolitik till utbildnings- arbetsmarknads- och socialpolitik. Det handlar om familjernas möjlighet att ta sig ur fattigdomen och samtidigt om barnens möjlighet till goda levnadsvillkor även om föräldrarna förblir arbetslösa och sjuka. I denna motion fokuserar vi på direkta insatser som gör barnens tillvaro tryggare och rättvisare, framförallt generella insatser i förskola, skola och fritid vilket är en viktig förebyggande verksamhet som inte pekar ut barn.

Vi föreslår att kommunfullmäktige beslutar att ta fram en kommunal plan mot barnfattigdomen där bland annat följande punkter bör ingå:

1. **Barn ska inte vara hemlösa.** Alla barnfamiljer ska tillförsäkras ett tryggt boende. Inga barnfamiljer ska vräkas av vare sig kommunala eller privata bostadsföretag.
2. **Alla barn ska få ta del av förskolans pedagogiska verksamhet.** Uppsökande verksamhet startas i stadsdelar med låg inskrivning i förskolan. Barn med behov av särskilt stöd ska få mer hjälp, genom att den socioekonomiska omfördelningen i förskolan utökas och ses över som har gjorts i skolan. Vårdnadsbidraget avskaffas.
3. **Alla barn ska få ta del av fritidshemmens omsorg och pedagogiska verksamhet.** Personaltätheten ska utökas och barngrupperna minska. Uppsökande verksamhet startas i stadsdelar med låg inskrivning. En kvalitativt bra verksamhet efter skolan utjämnar barns möjlighet till en rik fritid. Tillgång till kvalificerad läxhjälp ska finnas.

4. **All verksamhet i skolorna oavsett huvudman ska vara avgiftsfri.** Frukost ska erbjudas i skolorna och matsäck vid utflykter alltid ordnas och finansieras av skolan. Idrottsdagar ska vara avgiftsfria. Skolresor ska inte finansieras med föräldraavgifter. Mellanstadieverksamheten (fritidsklubbar-na) ska vara avgiftsfri och kvaliteten höjas.
5. **Alla elever ska ha rätt till en god skolgång.** Idag är det stora skillnader mellan skolor, klasser och elever. Staden ska satsa betydligt mera än idag på skolor med låga resultat. Kvalificerad kostnadsfri läxhjälp ska finnas på alla skolor. Elever som har oförklarad frånvaro ska följs upp och ges stöd att komma tillbaka till skolan. Flickor och pojkar som inte börjar eller hoppar av gymnasieskolan ska motiveras att fullfölja gymnasieskolan. Skolgången för unga som har försörjningsstöd eller är placerade ska särskilt uppmärksammas. Alla unga som vill ska erbjudas feriejobb.
6. **Dator och mobiltelefon är idag en naturlig del av barns och ungas tillvaro.** Skolorna ska se till att alla elever har tillgång till datorer i skolan och utanför skoltid om så krävs för skolarbetet. Behovet av ett höjt normbelopp där dator och mobiltelefon ingår i försörjningsstödet ska prövas.
7. **Alla barn och unga ska ha möjlighet till en rik fritid.** Kulturskolan ska vara avgiftsfri som vanliga skolan. En första åtgärd är att halvera avgifterna. Barn och unga ska ha fritt inträde till simhallarna. Ideella föreningar som prioriterar flickors och pojkars fritid ska få ökat ekonomiskt stöd. Avgifter till kollo ska sänkas för familjer med låga inkomster, på sikt ska kollo vara avgiftsfritt. Alla gymnasieungdomar ska få terminskort som gäller även kvällar och helger så att de kan röra sig fritt i staden, träffa vänner och ta del av stadens utbud.
8. **Fler vuxna ska finnas på fritidsgårdarna.** Stadsdelar där många barn inte utnyttjar de kostnadsfria verksamheterna som erbjuds ska undersöka orsakerna och arbeta för att flera flickor och pojkar tar del av de kulturella, idrottsliga och sociala aktiviteter som erbjuds. Jämställhetsarbetet på fritidsgårdarna ska prioriteras. Det ska alltid finnas spännande och kostnadsfria aktiviteter på skolloven.

9. **Stödgrupper ska finnas för alla barn** som har missbrukande föräldrar, föräldrar med psykisk ohälsa, föräldrar som sitter i fängelse och barn som har upplevt våld i familjen. Om det finns behov ska stödet även finnas under skolloven.
10. **Pröva om stadens riktlinjer för försörjningsstöd kan göras tydligare när det gäller barnperspektivet i handläggningen.** Prioritera implementering och uppföljning av barnperspektivet inom ekonomiskt bistånd.

Jag föreslår att kommunfullmäktige beslutar

- att ta fram en kommunal, fullt finansierad och tidssatt plan mot barnfattigdomen enligt ovan som följs upp i samband med tertiärrapporter och verksamhetsberättelse och som förstärks vid behov i samband med budgeten.

Stockholm den 23 april 2012

Karin Rågsjö